

POSUDEK

vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Štěpán Černý

Název práce: Smluvní a mimosmluvní povinnost k náhradě škody (komparace se zahraničními úpravami)

Jméno a příjmení školitele : JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil poměrně aktuální téma rozlišení smluvní a mimosmluvní povinnosti k náhradě škody, tj. dualitu delikttní a kontraktuální odpovědnosti, a to zejména s ohledem na změny zamýšlené NOZ. Téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i několikaletá probíhající diskuse na evropské úrovni. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu sice zřetelně naznačeny, ale z práce samotné je patrné, že autor zvolil analytický a komparativní přístup (Německo, Francie, Španělsko, Itálie), který vhodně kombinuje s deskripcí a evaluací judikatury, aby nakonec dospěl k syntetizujícímu poznatku. V tomto ohledu autor prokázal schopnosti nadhledu nad zákonným textem, ovšem neprojevil znalost aktuální judikatury (domácí i zahraniční), kterou by kriticky rozebral a patřičně zobecnil. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s obtížným vymezením zákonných i judikatorních kritérií odlišení obou režimů odpovědnosti, a to otázky potřebnosti legislativního řešení v kontextu celkové koncepce civilního deliktu, dále otázky vlastního obsahu institutu smluvní a mimosmluvní odpovědnosti, resp. jednotlivých analyticky pojatých skutkových podstat, přičemž naznačil i širší souvislost s celkovou úlohou mimosmluvní odpovědnosti.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (73 stran včetně úvodu a závěru) je celkově velmi přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe – až na výjimky – souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům. Práce je rozdělena do 9 kapitol, kdy první kapitola usiluje o stručnou základní charakteristiku smluvní odpovědnosti z hlediska jejího vývoje i funkčního pojetí. Druhá kapitola je pak věnována odpovědnosti smluvní strany za škodu třetí osoby. Třetí kapitola se celistvě věnuje úpravě mimosmluvní náhradě škody. Čtvrtá kapitola analyzuje porušení dobrých mravů jako svébytné skutkové podstaty. Pátá kapitola se pak zevrubněji zabývá předpokladem protiprávnosti, navazuje zavinění atd. Poslední kapitola je pak celá věnována omezení práva na náhradu škody.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů (německých, francouzských, italských i českých), které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát by mohl být místy bohatší a „odlehčit“ vlastnímu textu. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje relevantní tituly naší (s ohledem na jejich malou četnost) i zahraniční nauky. Lze ocenit, že autor neváhá konfrontovat základní názory české, německé i italské a francouzské doktríny a jejich odlišná stanoviska zasadit do širšího kontextu a opatřit vlastním hodnocením a závěrem. Na újmu práce je místy křivolomné vyjadřování a celkově obtížná srozumitelnost jinak koncizního textu.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je poněkud slabší. V práci jsem sice neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků, a však práce je psána těžkopádným jazykem, který je často ve vleku překládaných originálů. S právní terminologií je v zásadě pracováno správně. K drobnému přehlédnutí došlo spíše ojediněle.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Za zásadní pokládám kromě jiného i závěr o tom, že smluvní odpovědnost vyžaduje porušení smluvní povinnosti, které je objektivní skutečností s tím, že v Německu se pak vyžaduje nadto porušení povinné péče (Pflichtverletzung), ve Španělsku se vyžaduje porušení určité povinnosti nebo standardu opatrnosti, přičemž Código civil presumuje nedbalost. Jak plyne z autorovy analýzy porušení standardu péče je vyžadováno rovněž v Itálii, kde je však řada pravidel ve prospěch poškozeného. Klíčové se na předložené analýze ukazuje rozlišení kontraktuální a extrakontraktuální odpovědnosti. Autor správně uzavírá, že v Německu a ve Francii je rozdíl mezi smluvní a mimosmluvní odpovědností chápán jako značně problematický a přístup se v obou zemích liší. Považuji za vhodné upozornění, že německá praxe při splnění podmínek pro smluvní i mimosmluvní odpovědnost umožňuje poškozenému volbu s tím, že při volbě mimosmluvní odpovědnosti jsou kladena přesto jistá omezení známá u smluvní odpovědnosti. Rovněž lze přitakat závěru, že ve Francii je volba mezi smluvním a mimosmluvním režimem zpravidla vyloučená s tím, že judikatura v hraničních případech řeší značně kasuisticky problém, jaký režim se má aplikovat (i cestou konstrukce fiktivní smluvní povinnosti). Zajímavým se ukazuje být španělský přístup ke konkurenci dobou režimů odpovědnosti. Je liberální a je nastaven tak, aby byl dosažen co největší prospěch poškozeného (důsledný *pro-victim approach*). Autor v této souvislosti správně uzavírá, že při splnění podmínek pro smluvní i mimosmluvní odpovědnost je možné žalovat obě alternativně nebo dokonce nechat na soudci, aby aplikoval výhodnější úpravu.

Při ústní obhajobě by autor mohl blížeji objasnit zejména:

- vztah institutů *culpa in contrahendo/culpa in eligendo/culpa in custodiendo* ke smluvní/mimosmluvní odpovědnosti
- otázka tzv. smluv s ochrannými účinky vůči třetím osobám, a to v kontextu § 2931/1 NOZ (něm. Vertrag mit Schutzwirkung zugunsten Dritter) a rozsahu smluvní odpovědnosti v těchto případech

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy velmi dobré znalosti vybrané hmotněprávní problematiky komparovaných úprav, jakož i souvisejících procesních otázek a celkovou širší orientaci ve zvolených oblastech analyzovaných právních řádů a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky. Své dílčí výhrady jsem vyjádřil v posudku.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu s komparativním prvkem, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě a doktrínách vybraných států. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: velmi dobře.

Datum: 21. 5. 2013

Podpis školitele diplomové práce:

JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.